

ledes ikke Lejlighed til at forelægge Loven. Jeg ved vel, at den finansielle Situation i Øjeblikket ikke er den mest heldige; men der er visse Ting, man alligevel ikke kan skubbe til Side, og blandt dem formener jeg, at disse Banegaardsforhold i Aarhus maa indrønes. Og jeg trøster mig med de Udtalelser, den højtærede Finansminister fremsatte forleden Dag, at de Arbejder, hvorved den tilstedeværende Arbejdsløshed kan afhjælpes, vil han, trods den uheldige finansielle Situation, være med til at fremme. For Aarhus' Vedkommende stiller det sig jo saaledes, at nu, umiddelbart efter Udstillingen, have vi en stor Arbejdsløshed, hvorpaa det vilde bøde noget, hvis dette Arbejde blev sat i Gang.

Det næste, jeg vil omtale, er den Indberetning angaaende Lokomotivbygning i Danmark, som er afgiven af den af Ministeren for offentlige Arbejder nedsatte Komité af 23. Marts 1909. Jeg skal ikke dvæle ved Enkelthederne i denne Indberetning, men kun give et Resumé af den, thi den er jo omdelt til de Herrer Medlemmer af dette høje Ting. Spørgsmaalet om Muligheden af at oparbejde en Lokomotivindustri her i Danmark har jo ofte været paa Tale saavel indenfor Finansudvalget som i dette høje Ting, og det resulterede i, at den daværende højtærede Minister for offentlige Arbejder, Jensen-Sønderup, sidste Aar nedsatte en Komité til at undersøge dette Forhold. Denne Komité kom til at bestaa af Maskindirektøren for De danske Statsbaner, Hr. Busse, og de Herrer Direktører Knudsen fra Burmeister & Wain, Caroc fra Firmaet Smith, Mygind & Hüttemeier fra Arbejdsgivernes Side og fra Arbejdernes Side af Formanden for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Hr. I. A. Hansen, og mig. Vor Opgave var da den, at finde en Vej saaledes, at man efter et vist Aaremaal, brugt som Prøvetid for de Herrer Fabrikanter, i væsentlig Grad for at de i denne Tid kunde samle det fornødne stabile Arbejderkorps og uddanne dem som Specialister, i Fremtiden kunde bygge sine egne Lokomotiver og saaledes lade en stor Del af dette Arbejde, som tidligere er gaaet til Udlandet, blive i Landet. Det er ikke Smaapenge, det drejer sig om. Den tidligere Minister udtalte i sidste Samling, at det efter Beregningen vil beløbe sig til omtrent 3 $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. om Aaret, hvilket naturligvis ikke alt sammen gik til Arbejdsløn, de $\frac{3}{5}$ ville rimeligvis gaa til Udgifter til Materialier.

Man har indenfor Komiteen været enig om, at det vilde være af stor natio-

naløkonomisk Betydning for Landet, hvis man kunde oparbejde en saadan Industri, thi det vilde medføre, at man kommer til at bygge ikke alene de Lokomotiver, de danske Statsbaner skulle bruge, men tillige Lokomotiver til Privatbaner og mulig til Entreprenører. Sagen blev grundig undersøgt, og Maskindirektøren søgte Oplysning i de forskellige Lande paa de Lokomotivværksteder, hvor der bygges Lokomotiver. Alle disse Oplysninger kom til at foreligge for Komiteen, som derefter forcerede Arbejdet ved at afholde en hel Del Møder for at faa Sagen fremmet saa vidt, at man kunde begynde at gøre Forsøget. Det blev af den daværende Minister meddelt Maskindirektøren, at der skulde holdes 8 Lokomotiver tilbage af den Bestilling, der ellers skulde gaa til Udlandet. Men pludselig under Komiteens Arbejde opdagede vi, at en usynlig Magt havde gjort sig gældende og medført, at ogsaa disse 8 vare gaaede til Udlandet. Det forbavsende os, at noget saadant kunde ske, men Forholdet var saaledes, at derved var der indtet at ændre. Forsøget strandede altsaa her, idet man ikke gav de Herrer Fabrikanter Lejlighed til at prøve paa at udføre dette Arbejde. Derfor henstiller jeg til den højtærede nuværende Minister om at gøre dette Forsøg i Overensstemmelse med den nævnte Indberetning. Ja, om der skal ske nogle Forandringer, er naturligvis det uvæsentlige i denne Henseende, men det vigtigste er, om man kan holde disse Penge indenfor Landets Grænser. Det er ganske unaturligt at tænke sig, at indenfor det Fag, jeg tilhører, Smede- og Maskinfaget, er det for Tiden saaledes, at trods det, at vi ikke ere begyndte paa Vinteren, udbetales der hver Dag mellem 1,500 og 2,000 Kr. i Arbejdsløshedsunderstøttelse til dette Fags Udøvere, dels af Fagforeningskassen, dels af de kommunale Arbejdsløshedsunderstøttelseskasser og dels af Statskassen. Det vilde selvfølgelig være langt bedre, om disse Arbejdere, som gerne ville arbejde, i Stedet for at faa en Almisse kunde faa Arbejde.

Komiteens Forslag gaar ud paa, at der maa nogen Beskyttelse til de første Aaringer, indtil Fabrikationen har faaet Grund under Fødderne. Det er saaledes foreslaaet, at første Aar skulde Arbejdsløn og Materialier betales efter Regning og Generalomkostninger med 21 Øre pr. kg og Fortjeneste 6 Øre. De følgende Aar skulde dette Tilskud gaa ned saaledes, at der betales Overpris: Det andet Aar med 20 Øre,